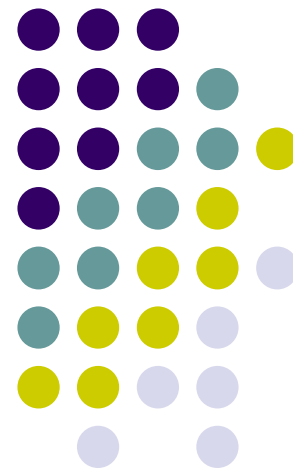
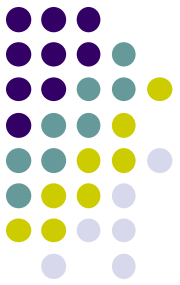

**Doc. dr Mehmed Hadžić,
Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu**

Zdravstveno osiguranje

Sarajevo, 28. 03. 2018. godine

Sadržaj

- Osigurana lica i osigurani rizici u Zdravstvenom osiguranju
- Prava iz zdravstvenog osiguranja

Ciljevi zdravstvene politike

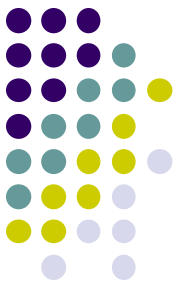
- 1. Produženje trajanja života stanovništva,
- 2. Jačanje zdravlja stanovništva,
- 3. Smanjivanje razlika u zdravstvenom stanju stanovništva,
- 4. Osiguranje od finansijskog rizika odnosno krize

Osnovna načela zdravstvenog socijalnog osiguranja

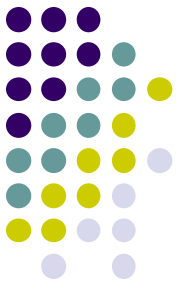
- Uz načelo prevencije karakteristično za zdravstveno i invalidsko osiguranje prisutna su još i:
  - 1. Načelo obaveznosti,
  - 2. Načelo solidarnosti,
  - 3. Načelo uzajamnosti

Pravni odnosi zdravstvenog socijalnog osiguranja

- a) Postojanje pravnog osnova socijalnog zdravstvenog prava,
- b) Postojanje stanja socijalne potrebe, odnosno nastupanje socijalnog slučaja (rizika) pokrivenog pravnim osnovom zdravstvenog socijalnog osiguranja,
- c) Izjava lica, odnosno njegov zahtjev kojim se traži određena socijalna prestacija od određenog nadležnog društvenog subjekta

Normativni okvir zdravstvenog osiguranja u BiH

- Propisi koji se donose i primjenjuju u:
F BiH, RS; Brčko Distriktu BiH i
na novou BiH
- 13 zdravstvenih sistema

Federacija BiH:

Zakon o zdravstvenom osiguranju

(“Sl.novine BiH”br.30/97,7/O2,70/08,48/11),

2. Zakon o zdravstvenoj zaštiti

(“Sl.novine F BiH”broj 46/10,75/13),

3. Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata („Sl. novine F BiH”, broj 40/10)
4. Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva („Sl. novine F BiH”, br. 37/12)
5. Zakon o genetski modifikovanim organizmima ("Sl.BiH" broj 23/09)
6. Zakon o liječništvu ("Sl. novine F BiH" broj 56/13)
7. Zakon o radijaciji i nuklearnoj sigurnosti u BiH („Sl. glasnik BiH”, broj 88/10)
8. Zakon o sestrinstvu i primateljstvu (“Sl. novine F BiH”, broj 43/13)
9. Zakon o stomatološkoj djelatnosti („Sl. novine F BiH”, broj 37/12)
10. Zakon o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama ("Sl. novine F BiH" br. 37/01, 40/02, 52/11, 14/13)
11. Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Sl. novine F BiH”, broj 29/05)

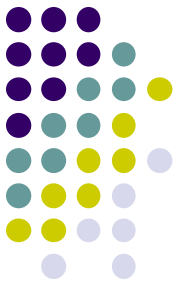

RS

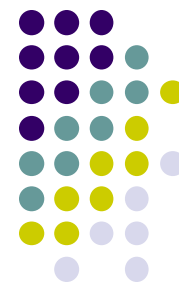
- Zakon o zdravstvenom osiguranju (“Službeni glasnik RS”, broj: 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 17/08, 1/09, 106/09),
  - Zakon o zdravstvenoj zaštiti (“Službeni glasnik RS”, broj: 106/09)
- Statut Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske («Sl.glasnik RS» [06/04](#), [19/05](#), [63/08](#), [64/09](#); [105/09](#)).**
- Sporazum o načinu i postupku korišćenja zdravstvene zaštite osiguranih lica na teritoriji BiH, van teritorije entiteta, odnosno Distrikta Brčko kome osigurana lica pripadaju («Sl.glasnik RS» [09/02](#)).**
- Odluka o minimalnom paketu zdravstvene zaštite («Sl.glasnik RS» [21/01](#)).**
- Odluka o članovima šire porodice osiguranika i uslovima pod kojim se mogu osigurati («Sl. glasnik RS» [42/01](#), [50/09](#)).**

Brčko Distrikt BiH

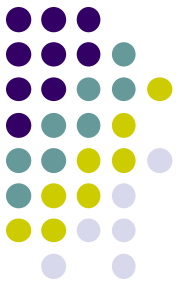
- Zakon o zdravstvenom osiguranju
- (“Službeni glasnik BDBiH”, br. 01/02, 07/02, 19/07, 02/08, 34/08),
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti (“Službeni glasnik BDBiH, broj 38/11),

Zdravstveno osiguranje-FBiH

- Zdravstveni sistem u okviru kojeg građani ulaganjem sredstava na **načelima uzajamnosti i solidarnosti, obavezno** u okviru **kantona** osiguravaju ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava u skladu sa propisima u oblasti zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite.
- U okviru Federacije BiH, odnosno kantona sredstva za zdravstveno osiguranje mogu se ulagati i na dobrovoljnoj osnovi

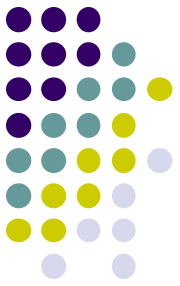
Vrste zdravstvenog osiguranja

U FBiH:

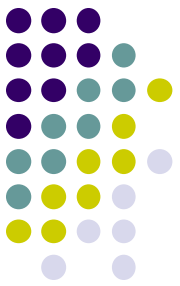
1. **Obavezno**: osiguranim licima se obezbjeđuje zakonom utvrđena vrsta i obim prava iz zdravstvenog osiguranja;
2. **Prošireno**: obezbjeđivanje obima prava i pogodnosti koja nisu obuhvaćena obaveznim zdravstvenim osiguranjem **na osnovu odluka zakonodavnih tijela kantona**;
3. **Dobrovoljno**: obezbjeđivanje dodatnih prava iz zdravstvene zaštite na temelju samofinansiranja u okviru zavoda dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja.

RS: Obavezno/dobrovoljno/privatno

Osigurana lica

- Osiguranici,
- Članovi porodice osiguranika,
- Druga lica osigurana u određenim okolnostima

Osiguranici

- 21 kategorija osiguranika,
- Neke od kategorija su:
  - 1. Lica koja su u radnom odnosu u preduzećima, ustanovama, zadrugama i drugim oblicima organiziranja, kod radnika koji samostalno obavljaju djelatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana, kod radnika koji ličnim radom, samostalno u vidu zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost (pravna i fizička lica na teritoriji Federacije)

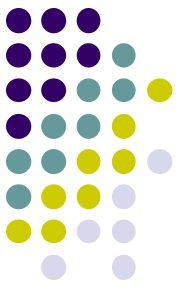
Neke od kategorija su:

- 3. Lica koja su izabrana ili imenovana na stalne dužnosti u određenim organima državne ili sudske uprave u federaciji ili kantonu, ako za taj rad primaju plaću,
- 4. Državljeni Federacije BiH, zaposleni u stranim ili međunarodnim organizacijama i ustanovama, stranim konzularnim i diplomatskim predstavništvima sa sjedištem na teritoriji Federacije,
- 7. Lica koja na teritoriji Federacije obavljaju privrednu ili neprivrednu djelatnost ličnim radom,
- 10. korisnici penzija i korisnici prava na profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije.

Neke od kategorija su:

- 13.a Djeca od rođenja, kao i djeca za vrijeme redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama odnosno studiranja na višim i visokim školama te fakultetima, koja su državljanici BiH sa prebivalištem na teritoriji Federacije, a nisu zdravstveno osigurana kao članovi porodice osiguranika, ali najduže do navršene 26. godine života,
- 13b. Lica nakon navršenih 65 godina života koja imaju prebivalište na teritoriji Federacije, a koja nisu zdravstveno osigurana po drugom osnovu u BiH ili drugoj državi
- 15. lica sa prebivalištem na teritoriji Federacije kojima je priznato svojstvo ratnog, mirnodopskog i civilnog invalida rata, odnosno status korisnika porodične invalidnine saglasno pozitivnim propisima, ako nisu zdravstveno osigurana po drugom osnovu

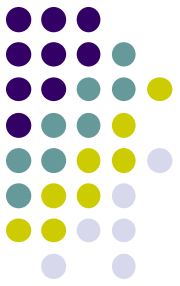

Neke od kategorija su:

- 16. pripadnici Vojske Federacije uključujući i lica na redovnom odsluženju vojnog roka i pripadnici federalnog ministarstva unutrašnjih poslova
- 17. pripadnici kantonalne policije,
- 21. vrhunski sportisti ako nisu osigurani po drugom osnovu

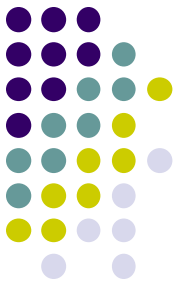

Članovi porodice osiguranika

- Članovima porodice prema Zakonu smatraju se
- 1. supružnik (bračni i vanbračni saglasno propisima o braku i porodici,
- 2. djeca (rođena u braku, van braka, usvojena ili pastorčad) ako ih osiguranik izdržava
- 3. roditelj (otac, majka, očuh, maćeha, usvojitelji osiguranika) ako ih osiguranik izdržava,
- 4. unuci, braća, sestre, djed i baka ako su nesposobni za samostalan život i rad i ako nemaju sredstava za izdržavanje, pa ih osiguranik izdržava

Druga lica osigurana u određenim okolnostima

- Lica koja učestvuju u organiziranim javnim radovima na teritoriji Federacije
- Lica koja ispunjavaju obavezu učestvovanja u civilnoj zaštiti ili obavezu učestvovanja u službi osmatranja i obavještanja,
- Lica koja kao članovi operativnih sastava dobrovoljnih vatrogasnih organizacija vrše dužnosti po propisima o zaštiti od požara
- Učenici srednjih škola i redovni studenti viših i visokih škola te fakulteta koji su državljani FBiH i imaju prebivalište na teritoriji Federacije
- Članovi porodice učenika i redovnih studenata (supružnik i djeca)
- Lica sa prebivalištem na teritoriji Federacije koja su nesposobna za samostalan život i rad i nemaju sredstava za izdržavanje saglasno propisima o socijalnoj pomoći

Neke od kategorija koje imaju pravo na zdravstvenu zaštitu zbog povreda na radu i oboljenja od profesionalnih bolesti

- Učenici i studenti koji učestvuju na praktičnoj nastavi, praktičnom radu i na stručnim putovanjima
- Lica koja su nakon završenog školovanja na praktičnom radu bez obzira da li primaju naknadu,
- Lica koja učestvuju u organiziranim akcijama spasavanja ili zaštiti i spašavanju u slučaju prirodnih i drugih nepogoda,
- Sportisti, treneri ili organizatori u sklopu organizirane sportske djelatnosti, odnosno lica koja učestvuju u sportskim akcijama,
- Lica koja kao članovi terenskih sastava učestvuju u spasavanju i zdravstvenoj zaštiti u prirodnim i drugim nesrećama (poplave, potresi, nesreće u rudnicima isl.)

Kategorija osiguranih lica

1. Lica u radnom odnosu
2. Lica koja samostalno obavljaju djelatnost
3. Poljoprivrednici
4. Penzioneri
5. Izbjegla/raseljena lica
6. Nezaposlena lica
7. Korisnici prava u okviru boračke zaštite
8. Korisnici prava iz socijalne zaštite
9. Nosioци inostrane penzije
10. Učenci /studenti za vrijeme prakse
11. Lica koja se ne mogu uključiti ni po jednom zakonom propisanih osnova

Ko vrši prijavu na osiguranje i plaća doprinos za zdravstveno osiguranje

1. Poslodavac
2. Sami
3. Sami
4. Zavod PIO
5. Ministarstvo za izbjegla i raseljena lica
6. Zavod za zapošljavanje
7. Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite
8. Centri za socijalni rad
9. Sami, izuzev ako međudržavnim sporazumom nije drugačije određeno
10. Škola /Fakultet
11. Sami

Osigurani rizici u zdravstvenom osiguranju

- Bolest,
- Trudnoća i porađaj,
- Spriječenost za rad, Povreda na radu, Profesionalno oboljenje
- Preventivna zaštita,

Prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja

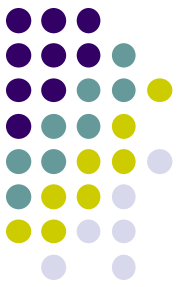
- Osiguranici imaju pravo na:
  - Zdravstvenu zaštitu,
  - Naknadu plaće,
  - Naknadu putnih troškova u vezi sa korištenjem zdravstvene zaštite,

Prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja

- Članovi porodice osiguranika imaju pravo na:
  - Zdravstvenu zaštitu,
  - Naknadu putnih troškova u vezi sa korištenjem zdravstvene zaštite

Neki od slučajeva koje obuhvata zdravstvena zaštita

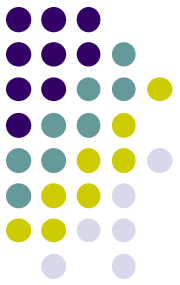

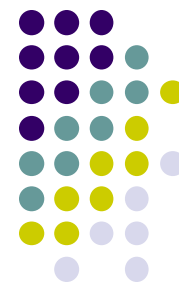
- Hitna medicinska pomoć,
- Liječenje zaraznih bolesti,
- Liječenje akutnih, hroničnih bolesti u slučajevima i stanjima kada ugrožavaju život,
- Zdravstvenu zaštitu djece do navršene 15 godine života,
- Zdravstvenu zaštitu redovnih učenika i studenata
- Otkrivanje i liječenje endemske nefropatije
- Liječenje malignih oboljenja i inzulo ovisnog dijabetesa
- Zdravstvenu zaštitu u trudnoći i materinstvu
- Zdravstvenu zaštitu duševnih bolesti koji zbog prirode i stanja bolesti mogu da ugroze svoj život i život drugih lica, ili oštete materijalna dobra

Zdravstvena zaštita se provodi kao:

- Primarna,
- Specijalističko- konsultativna i
- Bolnička

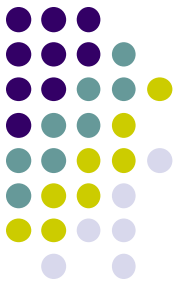

Načela zdravstvene zaštite

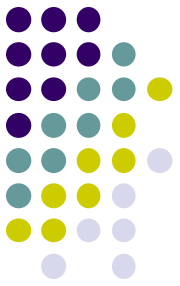
- Načelo pristupačnosti zdravstvene zaštite,
- Načelo pravičnosti zdravstvene zaštite
- Načelo solidarnosti u zdravstvenoj zaštiti,
- Načelo sveobuhvatnosti zdravstvene zaštite,
- Načelo kontinuiranosti zdravstvene zaštite,
- Načelo specijalizovanog pristupa,
- Načelo stalnog unapređenja kvaliteta zdravstvene zaštite
- Načelo efikasnosti zdravstvene zaštite,

Vrste zdravstvenih ustanova

- Zdravstvene ustanove **primarne** zdravstvene zaštite:
  1. dom zdravlja,
  2. ambulanta porodične medicine
  3. centar za mentalno zdravlje u zajednici,
  4. centar za fizikalnu rehabilitaciju,
  5. ustanova za hitnu medicinsku pomoć,
  6. ustanova za zdravstvenu njegu u kući,
  7. apoteka,
  8. ustanova za palijativnu njegu,
  9. zdravstvena zaštita u ustanovama socijalne zaštite,

Zdravstvene ustanove sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite

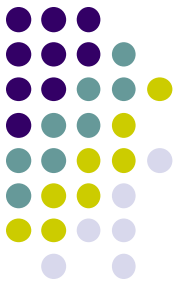
- **Sekundarna:** Poliklinika, Centar za dijalizu, Lječilište, Zavod
- **Tercijarna:** one zdravstvene ustanove koje ispunjavaju uvjete u pogledu prostora, opreme i kadra, kao i primjenjenih tehnologija za obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konsultativnih i bolničkih zdravstvenih djelatnosti.

Naknada plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad nekim kategorijama osiguranika ako su:

- Privremeno spriječeni za rad zbog bolesti ili povrede odnosno radi liječenja ili medicinskih ispitivanja smješteni u zdravstvenu ustanovu,
- Privremeno spriječeni za rad zbog određenog liječenja ili medicinskog ispitivanja koje se ne može obaviti izvan radnog vremena osiguranika,
- Izolovani kao kliconoše ili zbog pojave zaraze u njihovoj okolini
- Određeni za pratioca bolesnika upućenog na liječenje ili ljebarski pregled u najbliže mjesto,
- Određeni za njegu oboljelog supružnika ili djeteta pod uvjetima propisanim zakonom

Visina naknade plaće

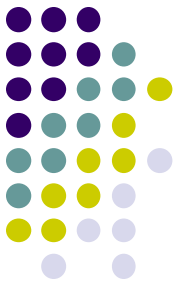
- Određuje se u visini od najmanje 80% osnovice za naknadu s tim da ne može biti niža od iznosa minimalne plaće važeće za mjesec za koji se utvrđuje naknada.
- Naknada plaće iznosi 100% od osnovice za naknadu za vrijeme privremene spriječenosti za rad u slučaju:
  - Povrede na radu ili oboljenja od profesionalne bolesti,
  - Bolesti i komplikacija prouzrokovanih trudnoćom i porođajem,
  - Transplantacije živog tkiva i organa u korist druge osobe

Naknada putnih troškova u vezi sa korištenjem zdravstvene zaštite

- Osigurana lica imaju pravo na naknadu putnih troškova:
  - Ako su upućena doktoru medicine ili u zdravstvenu ustanovu u najbliže mjesto ako u mjestu u kojem rade ili u kojem imaju prebivalište, odnosno boravište nema doktora medicine odgovarajuće specijalnosti, odnosno zdravstvene ustanove,
  - Ako ih izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite uputi ili pozove u mjesto izvan mjesta rada ili prebivališta, odnosno boravišta

Ostvarivanje prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja

- Prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja može ostvariti samo lice kome je utvrđeno svojstvo osiguranog lica.
- Svojstvo osiguranog lica utvrđuje kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja a dokazuje se zdravstvenom legitimacijom
- Propise o sadržaju i obliku zdravstvene legitimacije donosi ministar zdravstva

- Hvala na pažnji!